

VIJF TIPS VOOR EEN MEDIAWIJZE KLAS!

TIP 5: EVALUEREN EN ANALYSEREN

Kinderen komen dagelijks in aanraking met media. Het stimuleren van mediawijsheid is nodig om daar bewust mee om te kunnen gaan. Maar naast het ontwikkelen van kennis en vaardigheden, is het belangrijk om kinderen meer controle te leren nemen op de invloed die media heeft op hun gevoelens, gedachtes en gedrag. Zo leer je kinderen om vanuit hun eigen kracht bewuste keuzes te maken in hun mediagedrag. Onze Digitalig adviseur Bas geeft in een vijftal artikelen tips voor een mediawijze klas. In dit vijfde artikel gaan we in op het **belang van evalueren en analyseren**.

Het belang van een kritische houding

In groep 8 van juf Roos worden regelmatig mediawijze gesprekken gevoerd. De school werkt volgens een methodische aanpak op het gebied van digitale geletterdheid, waardoor mediawijsheid structureel in het jaar aan bod komt. Tijdens een lesobservatie viel op dat de leerkracht de les met de kinderen keurig doorliep, vragen stelde en ook interessante filmpjes liet zien. Toch bleven de gesprekken met de leerlingen oppervlakkig en kwam er geen kritisch gesprek op gang.

Juf Roos deed ontzettend veel dingen goed en besteedt op een effectieve manier aandacht aan mediawijsheid in de klas. Hetgeen wat nog ontbrak waren kritische vragen waarmee ze de kritische houding van kinderen kon stimuleren. Naast het stellen van kritische, coachende en doelgerichte vragen, is het van belang om gericht leeractiviteiten aan te bieden waarbij leerlingen kritisch digitaal gedrag kunnen oefenen. Hiervoor is het belangrijk dat leerlingen oefenen met analyseren en evalueren.

De REGIE-uitgangspunten van Digitalig: Evalueren en analyseren

Goed kunnen omgaan met media en technologie vereist dat je kritisch kunt denken over wat je hoort, ziet en leest. Wanneer leerlingen dit kunnen, leren zij regie te nemen over hun online gedrag. Als leerkracht is het echter niet eenvoudig om kritisch denken te ondersteunen, omdat het over een brede en abstracte vaardigheid gaat. Het helpt om kritisch denken daarom op te delen in stappen: laat leerlingen eerst analyseren en daarna evalueren. Deze twee vaardigheden zijn namelijk belangrijke onderdelen van kritisch denken (Facione et al., 1995; SLO, 2021; Voogt et al., 2019). Analyseren en evalueren helpt leerlingen om te beredeneren wat ze vinden of wat ze kunnen doen (SLO, 2021). Leerlingen zien bijvoorbeeld de verschillen in zoekresultaten wanneer ze hun zoekopdrachten over eenzelfde onderwerp onderling met elkaar mogen vergelijken. Daarna kunnen ze samen evalueren welke zoekopdracht tot het beste resultaat leidt.

ONZE WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE REGIE-UITGANGSPUNTEN



Rijke
context



Expliciete
instructie



Gesprekken
centraal



Impulscontrole
stimuleren



Evalueren en
analyseren

Praktische tips voor de dag van morgen:

- Stel open vragen en vraag door wanneer een leerling een kort, onvolledig antwoord geeft. Stel vaak de 'waarom' of 'hoe' vraag. Geef daarbij voldoende denktijd, zodat leerlingen de ruimte krijgen om tot een kritischer antwoord te komen. Wanneer je in een les over nepnieuws bijvoorbeeld aan een leerling vraagt hoe hij weet of een mediaboodschap betrouwbaar is en de leerling antwoord: "gewoon, dat denk ik". Stel dan de open vraag: "wat valt jou op aan de mediaboodschap?" of "noem eens een voorbeeld van iets dat jij betrouwbaar vindt."
- Maak ruimte voor evaluatie en feedback. Vraag leerlingen wat zij van de les, een filmpje of een gesprek vonden en laat ze reflecteren op hun eigen gedrag. Hoe zouden zij dit doen? Hoe ziet het eruit in hun eigen wereld? Stimuleer kritische antwoorden van leerlingen door positieve feedback te geven en kritisch gedrag te bemoedigen.
- Voer gerichte leeractiviteiten uit die het kritisch digitaal gedrag van leerlingen bevorderen. Hiervoor kan je inspiratie halen uit de leeractiviteiten van Edux om kritisch digitaal gedrag te stimuleren tijdens een leeractiviteit gericht op mediawijsheid of informatievaardigheden.

DOWNLOAD HIER DE WERKVORM KRITISCH DENKEN

Meer weten?

Wil je meer weten over digitale geletterdheid of het stimuleren van bewust en kritisch gedrag? Neem dan contact op met één van onze Digitalig adviseurs en informeer of Edux jou of jouw team kan ondersteunen.



Bas van den Brand

Adviseur

06 – 29 67 01 49

b.vandenbrand@edux.nl

Literatuurlijst

- Facione, P. A., Sánchez, C. A., Facione, N. C., & Gainen, J. (1995). The disposition toward critical thinking. *The Journal of General Education*, 44(1), 1-25. <http://www.jstor.org/stable/27797240>
- SLO. (2021). *Kritisch denken*. Geraadpleegd op 2 juni, van <https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/kritisch-denken/>
- Voogt, J. M., Veltman, M. E., & Van Keulen, J. (2019). Kritisch denken als een 21ste-eeuwse vaardigheid: Veelbelovende aanpakken voor de onderwijspraktijk. *Pedagogische Studiën*, 95, 329-340.